

Lördag
20
Söndag
21

Klart på en helg

SVÅRIGHETSGRAD:

”Du bör ha primat golvet på fredag kväll. Då kan golvet läggas på lördag förmiddag. Du får det snärjigt på lördagen, men på söndag blir takten lite lugnare.”

INNAN DU BÖRJAR

Material

- Betongprimer
- Kakelfix
- Fogbruk, grått, 2–20 mm (om primer, kakelfix och fogbruk kommer från samma tillverkare kan du vara säker på att de arbetar ihop)
- Klinker, här stora, 32,7 x 32,7 cm

Prisbild

Räkna med cirka 300 kr per m², men slutsumman beror på klinkerpriset

Specialverktyg

- Kakelskärare
- Vinkelslip med kapskiva
- Grov slipsten eller liknande
- Tandspackel, 6 mm – tandstorleken beror valda klinker
- Gummihammare
- Fogbräda med gummi
- Fogbräda med svamp
- Fogbalja med rullar

Lördag 09:00

Kakelkryssen används bara vid provläggning

Kakelkryss är bra när du vill ta reda på hur breda fogarna ska vara. Det visar en provläggning. Men när klinkern trycks fast i kakelfix bör du undvika kryssen. De för ofta ojämnheter vidare.

52

Lördag

Golvet görs klart

Även om det gjutna golvet ser plant ut, så är det ojämnt på ytan. Oavsett om du arbetar på ett nytt eller gammalt golv bör du därför slipa det med en grov slipsten eller liknande.

För att kakelfixet ska få optimal vidhäftning på betonggolvet, bör golvet strykas med en primer. Den har en torktid på ett par timmar, så du ska prima fredag kväll eller innan frukosten på lördagen. Till förberedelserna hör också att du räknar ut hur klinkern ska ligga.

Snyggast resultat får du om du skär lika mycket av de yttre raderna. Här går raderna nästan jämnt upp med golvbredden, så vi börjar med hela klinker. Gör annars en provläggning.

Små ojämnheter slipas bort för hand. Är golvet mycket ojämnt får du hyra en maskin.

1 Betonggolvet tvättas, slipas och primas. Här är golvet så plant att vi kan ta bort de få ojämnheter med en slipsten innan vi primar. För färg och större ojämnheter måste man ofta använda vinkelslip med diamantskiva – eller golvslipmaskin.

När du har dragit ett streck att styra efter, blir det ögonmättet som blir ditt viktigaste instrument.

Snyggt golv på två dagar

Det går att lägga ett nytt klinkergolv på endast två dagar. Du kan rent av få tid över på söndagen att gå en sväng med familjen, medan fogbruket härdar.

Du kan lägga ett klinkergolv på endast två dagar. I varje fall om du har planerat arbetet så att allt är klart förläggning lördag morgon. Det är nämligen en hel del att tänka på innan du blandar kakelfix och lägger plattorna på plats. Du ska ju först och främst ha bestämt vilka klinker du ska lägga, vilket möster som passar bäst och hur breda fogarna ska vara. I ett stort rum är det ofta snyggast med stora plattor, men det krävs erfarenhet att lägga mycket stora plattor och underlaget ska vara fullständigt plant. Om läggningen innebär att många plattor ska sågas, ska du välja en klinker som inte är hårdare än att du kan såga den.

Du ska också ha köpt hem allt material, och det är en fördel om kakelfix, fogbruk och primer kommer från samma tillverkare. Då kan du vara säker på att de passar ihop. Skulle du vilja ha vita fogar mellan plattorna, bör du också välja vitt kakelfix, för annars syns spill på klinkerkanterna som smuts i den vita fogmassan.

Du bör också ha mätt och planerat läggningen innan du börjar på lördagen. Tänk också på att primern har en torktid på ett par timmar, så antingen primar du på fredagen eller också tidigt på lördagen. Prima hellre en gång för mycket än en för lite.

Krysslaserens vinkel markeras på golvet med blyertspenna eller tusch.

2 En markering på golvet hjälper oss att lägga klinkerplattorna. Har du ingen krysslaser kan du använda en lång rak bräda eller aluprofil och en stor vinkel. Det är dock mycket lättare med krysslasern.

3 Vi lägger ett antal plattor utan kakelfix för att se hur det blir. Vi behöver en rät vinkel att utgå från, för det visade sig att väggarna inte var vinkelräta – se plattan som vi nu ska såga till. Vi markerar för varannan rad på golvet.

Lägg utan kakelfix

Provläggningen hjälper dig att se om sista raden kan läggas med hela plattor eller ej. Det räcker med en rad åt varje håll, men ju flera rader du lägger, desto lättare ser du vilken fogbredd som passar bäst.

Här ska vi såga plattorna så att de blir lika breda som vid motstående vägg.

Här börjar vi med en rad hela plattor.

Klart på en helg

Lördag 11:00

Klinkern sågas i god tid innan den ska läggas

Innan du fördelar kakelfix på en del av golvet, ska du ha alla klinker klara till denna del. Du har inte tid att såga dem senare för då torkar kakelfixet. Du ska

dock inte såga alla klinker till golvet, för det uppstår ofta förskjutningar. Urtag görs lättast med en vinkelslip.

Lördag 12:00

”Ju större erfarenhet du har, desto mer hinner du med på lördagen. Är du nybörjare är det en fördel att ha primat och dessutom att ha mätt upp och markerat för de olika raderna.”

Lördag 13:00

Tandspackel väljs efter klinkerns storlek

Ju större klinker du lägger, desto mer kakelfix krävs det under varje klinker för att de ska kunna justeras och hamna på samma nivå. Tjockleken på kakelfixet styr du med tandspackeln, som lämnar ett antal strängar efter sig när den vinklas och tänderna skrapar mot underlaget. Här använder vi tandspacklar med 6 mm tänder.

Blanda kakelfix

Blanda kakelfixet i en murarspann med omrörare monterad i din bormaskin. Det står på förpackningen hur mycket vatten som går åt till en given mängd pulver. Då får du ett kakelfix som är lätt att dra ut. Det ska vara rätt tunnflytande, men inte så tunt att det inte bildas vågor efter tandspackeln.

När du har lagt den första plattan lyfter du upp den och tittar på baksidan. Minst 80 procent av den ska ha täckts av kakelfix. Om fixet inte täckt så mycket, är det för hårt och kräver mer vatten.

Blanda inte för mycket fix åt gången även om det är bra att det står och drar. Om fixet börjar härda kan det inte användas och då måste det kasseras.

1 Blanda en lagom stor portion, t.ex. för ett par kvadratmeter. Du kan blanda för hand men det blir bäst om du använder omrörare och bormaskin.

TIPS: Häll först i vattnet, sedan pulvret så blir det lättare att få rätt konsistens.

Strecken på golvet underlättar när klinkern läggs, men också när du fördelar kakelfix till de olika raderna.

Dags förläggning

Det krävs både tålamod och noggrannhet när du lägger klinker. Det är viktigt att du börjar på rätt sätt och rätt ställe, för små fel har en tendens att bli större och större för varje rad man lägger. Det lönar sig att se kritiskt på de lagda plattorna, och skulle en av dem ligga snett, ska den förstås rättas till – eller tas upp och läggas om. Väntar du för länge blir det nästan hopplöst och nästa dag (och resten av livet) kommer du att irritera dig på den fella klinkern.

Här markerar vi för varannan rad och lägger plattorna längs strecket. Därefter lägger vi klinkern mellan den nya raden och föregående lagda rad. Pennan slits snabbt så ha en eller två i reserv.

Avståndet mellan plattorna kan hållas med små brickor, men ögonmättet är ofta viktigast.

3 Håll plattans ena kant mot fixet och släpp ner den mjukt så slipper du få kakelfix på fingrarna. Sätt alla tio fingerspetarna på plattan och tryck och vrid ner den plant så att kakelfixet täcker baksidan medan plattan läggs rätt.

1 Plattorna skärs eller sågas i förväg, så att du endast rent undantagsvis tvingas skära till en platta sedan du har fördelat kakelfixet. Vi använder en kakelskärare där plattan först ritsas och sedan bryts längs ritsen.

4 Längs sidoväggen börjar vi med två rader. Den yttre raden blir rätt smal och därför är det svårt att fördela fix bara på denna rad. Eftersom strecket har dragits längs utsidan av plattorna i den andra raden, börjar vi med den.

Spackeln hålls nästan lodrätt när du sista gången drar den genom fixet.

2 Fördela kakelfixet på ett litet område i sänder med tandspackeln. Vi har markerat för en rad och låter fixet sluta 5 mm innanför strecket. Till sist dras tandspackeln genom fixet mot golvet med alla tänder fyllda.

5 Nu fortsätter vi med två rader i sänder. Vi har markerat på golvet för varannan rad och lägger på kakelfix. Därefter läggs plattorna i den yttre raden och sedan plattorna i den inre, och de justeras med hjälp av ögonmättet.

Gör plats för plattan

Om foderlisterna vid dörrarna går hela vägen ner till betongen, så är de i vägen när du lägger klinker. Såga då av en bit av listen så att klinkern kan läggas under den. Det gör du lätt med en multisåg, men det också bra med en smidig fogsvans.

6 Det är viktigt att hela tiden hålla koll så att plattorna ligger lika högt. Det kan man göra med ett långt vattenpass eller en rak bräda. Om en platta ligger för högt trycks den ner, ev. med gummi-hammare. Du har cirka 10 minuter på dig.

7 Kakelfix som pressas upp i fogarna torkas bort med en hårt urvriden fuktig svamp. Gör detta fortlöpande så att du slipper gå på golvet. Plattorna ligger ju inte helt fast. Du bör hinna med ett stort golv innan det blir kväll.

Lördag 20
Söndag 21

Klart på en helg

Söndag 09:00

”En stor del av söndagen används till att vänta. Fogbruket ska bli fast innan överflödigt bruk kan torkas bort och det ska vara hårt innan du kan polera bort den vita hinnan från klinkern.”

Söndag 09:30

Gummifogbrädan får ner bruket i fogen

Vi använder en fogbräda med fast gummibaksida till att fördela fogbruket. Fogbrädan dras fram och tillbaka diagonalt över plattorna och packar bruket i fogarna. Det går även bra att använda gummi-skrapa.

Söndag 13:00

Fogbrädan med svamp är till stor hjälp

Fogbrädan som är klädd med cellgummi (svamp) på baksidan är perfekt när man vill ta bort överflödigt fogbruk. Det går förstås bra även med en svamp, men specialverktyget gör det enklare att få fatt i bruket.

Söndag 17:30

Mjuka bomullstrasor polerar fram en fin yta

Ett antal rena bomullstrasor är perfekta till det avslutande arbetet med polering, som utförs sent på eftermiddagen på söndagen. De används torra men först när fogarna är så hårda att de inte skadas.

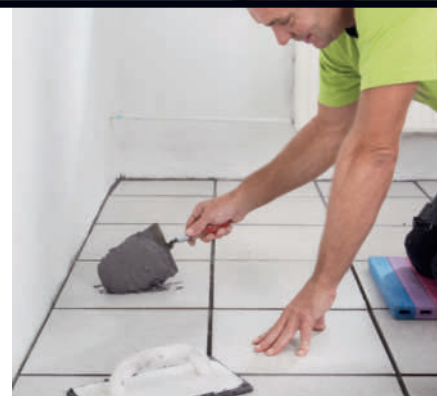
Söndag

Foga golvet

När du vaknar på söndagmorgonen har kakelfixet härdat, och det är dags att foga mellan plattorna.

I förhållande till lördagens lite snärjiga och framför allt noggranna arbete, så är fogningen ren avslappning. Du ska bara kunna räkna ut när fogbruket blivit så fast att du kan tvätta av plattorna, utan att bruket följer med, och när det har blivit så hårt att du kan polera bort den vita hinnan från plattorna.

Du behöver inga specialverktyg, men om vi får ge ett gott råd, så bör du skaffa en fogbalja med rullar och gärna ett par fogbräden – även om du kan klara dig med gummiskrapa, svamp, vanlig hink och ett par trasor.

1 Fördela ett par slevlar fogbruk på ett par plattor. Arbeta dig ut från ett hörn och håll dig till ett par rader i sänder, precis som när du la plattorna. Fogbruket blandas efter anvisningarna på förpackningen.

Det mjuka fogbruket ska fördelas diagonalt över fogarna.

3 När fogarna har fyllts igen helt (alltså upp i nivå med klinkern) drar du en sista gång med fogbrädan medan den trycks neråt. Då drar den med sig lite bruk och formar en urholkning i varje fog. Det underlättar tvättningen av golvet.

4 Överflödigt fogbruk tas bort med svampklädd fogbräda. Men först ska bruket på plattorna hinna torka och fogarna ska bli fasta. Det tar cirka en halvtimme. Brädan får inte vara fuktigare än att den precis kan lösa upp bruket på plattorna.

Underlätta framtida golvtvätt

När du har polerat bort den vita hinnan är golvet klart. Men innan det invigs kan du passa på att underlätta framtida golvtvätt genom att behandla både fogar och klinker med specialmedel. Klinkern kan behandlas med klinkerolja och fogarna med fogförsegelare. Använd för säkerhets skull produkter från samma leverantör.

Behandlingen innebär inte att du slipper tvätta golv, men att det blir lättare att få det rent när fogarna inte fylls av smuts. Ett klinkergolv behöver inte tvättas varje dag, men det beror ju på hur mycket golvet används.

2 Fyll igen fogarna genom att dra bruket **diagonalt** över dem. Använd helst fogbräda med gummibaksida. Den gör det lättare att pressa ner bruket i fogarna än en gummiskrapa.

TIPS: Längs väggarna används fogslev.

5 Fogbrädan doppas flera gånger i baljan och trycks mot rullarna efter varje eller vartannat drag på golvet. Arbetet går mycket fortare om du har en riktig fogbalja, och du spillar inte så mycket vatten som med en vanlig spann.

6 Byt ofta vatten så att du alltid arbetar med en ren svamp. Nu är du nästan klar. När fogarna fått hårdna några timmar, ser du att det har bildats en vit hinna på klinkern. Den polerar du bort med torra trasor medan fogarna slätas till.

Vid den sista poleringen med torra trasor eller svamp arbetar du längs fogarna.

” Det är möjligt att det dröjer riktigt länge innan du får användning av fogbaljan och dina fogbrädor. Men det har ingen betydelse, för de är guld värda. Arbetet går lättare och snabbare, och fogarna blir jämna och snygga.

